

Международно Висше Бизнес Училище
International Business School

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Милена Филипова

Югозападен университет „Н. Рилски“-Благоевград

върху дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“
по научната специалност „Администрация и управление /Бизнес администрация/“,
професионално направление 3.7. Администрация и управление

на тема:

**„Мотивация на персонала, комуникация и управление на образователни
институции“**

разработен от докторант

Мариета Александрова Гоцева

*Рецензията е изготвена съгласно заповед на Ректора на Международно висше
бизнес училище № 261/23.12.21 г. и решение на първото заседание на научното жури
проведено на 06.01.2022 г.*

I. Обща оценка на кандидата

Мариета Гоцева е докторант по научната специалност „Администрация и управление /Бизнес администрация/“ в Международно висше бизнес училище. От представения за оценка дисертационен труд и публикациите, свързани с него е видно, че докторантката притежава формирани изследователски качества и добра подготовка в изследваната от нея предметна област. Тя има богат практически опит в областта на образованието. Кандидатката има дългогодишен стаж в Техническа професионална гимназия "Никола Йонков Вапцаров" в гр. Радомир, като по настоящем работи като директор на гимназията. Притежава комуникационни умения, придобити при работа с ученици и родители, с учители, с управленски, административен и обслужващ персонал,

с ръководители и експерти в различни учреждения, с управители на фирми и представители на бизнеса.

II. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд на Мариета Гоцева има за предмет на изследване проблемите на заетостта в промишлеността. Дисертационният труд е в обем от 226 стандартни страници. Структурата на дисертационния труд като цяло е логично изградена. Той е структуриран и балансиран правилно - включва увод, обосноваващ актуалността и значимостта на избраната тема, три глави, заключение, приложения, терминологичен речник. При извеждане и доказване на авторовата теза в основния текст са използвани 6 таблици, 23 фигури и 2 приложения.

Използваната литература е разнообразна, достатъчна и определено фокусирана върху изследвания научен проблем. Тя е използвана уместно и коректно, което е свидетелство за етичност на кандидата и неговата добра литературна осведоменост. В литературната справка са посочени 154 източника, от които 35 на кирилица и 119 на латиница.

Дисертационният труд е представен във вид и структура, съответстващи на изискванията и критериите за подобен вид разработки.

III. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Дисертационният труд е посветен на актуален и значим за управленската и икономическа практика проблем, а именно управлението на комуникационните и мотивационни процеси в образователните институции, чиято цел е да представи и анализира ключовите процеси за мотивацията на персонала и комуникацията в управлението в образователната сфера, като в същото време предложи подходи за усъвършенстване на мотивационните и комуникационни процеси в управлението на образователните институции.

Съдържанието на дисертационния труд дава основание да се посочи, че е изграден съобразно разработена и изпълнена от докторанта структура, позволяваща прилагането на последователен и логически обоснован подход. Отличава се с балансираност и съответствие с поставената цел. **Първа глава** е фокусирана върху

същността, теориите и концепциите, свързани с двете ключови понятия по отношение на управлението на образователните институции – мотивацията на персонала и комуникациите. Представени са различни дефиниции, направен е литературен обзор и са изведени авторови работни определения за целите на дисертацията. Направен е анализ на ролята на комуникациите за мотивацията на персонала. Специално внимание е отделено на комуникационните процеси между служителите в организацията. Установени са основните елементи, които формират основата на комуникационните процеси, при което лицата в дадена организация могат да установят междуличностни връзки, които са в основата на доброто управление. Изследвано е влиянието на комуникациите върху мотивацията на персонала. Разкрита е връзката между комуникациите и мотивацията на персонала за повишаване на ефективността на работата в образователните институции. Накрая на първа глава акцентът е поставен върху образователните последици при ефективното използване на мотивацията и комуникациите в училищната среда.

Във **втора глава** е вниманието е насочено към комуникацията, която е пряко свързана с всички процеси на управление и е един от най-основните елементи в мотивационния процес. Разгледани са комуникационните процеси в управлението на образователните институции. Установени са най-важните качества и комуникативни умения, свързани с управлението на целия процес, които трябва да притежава ефективният директор. Акцентът е поставен върху мотивацията и комуникациите в сферата на организационното поведение, ефективната междуличностна и междугрупова комуникация в управлението на образователните институции. Разгледана е ролята на лидерските комуникативни умения в управлението за повишаване на мотивацията на персонала. Накрая на главата е изследвано влиянието на организационното поведение, култура и комуникационен климат върху мотивацията в образователните институции.

В **трета глава** е разработен методическият инструментариум на проучването, представена е характеристиката на проведеното изследване и са определени изследователските въпроси, които си поставя проучването. Направен е анализ на получените резултати от емпиричното изследване сред трите групи лица (директори, педагогически специалисти, непедagogически персонал) в образователните институции. На базата на обобщаващите резултати, които показват реалистичната оценка на образователния персонал у нас, свързана с комуникациите и мотивацията като част от

управленските процеси са формулирани ключовите изводи и констатации. Формулирани са конкретни предложения, насоки и препоръки за усъвършенстване на мотивационните и комуникационни процеси в управлението на образователните институции. Накрая на главата са очертани насоките за бъдещи изследвания в областта на управлението на образователните институции с фокус върху мотивацията на персонала и комуникациите.

В заключението са обобщени постигнатите резултати, формулирани са основните изводи и насоките за бъдещи изследвания в разглежданата предметна област.

Намирам **научноизследователската рамка** за правилно изградена. Авторката формулира и защитава своята основна изследователска теза, като систематизира и осмисля съществуващите концепции, правилно ги интерпретира и в повечето случаи заема аргументирана позиция.

Стилът на изложението е стегнат и прецизен, като текста е написан на разбираем научен език. Данните и резултатите са систематизирани графично в основния текст. Като цяло дисертационният труд се отличава с прецизност, логическа последователност, задълбоченост на изследването и стремеж да се разкрият проблемите и да се посочат подходите и методите за решаването им.

Използваният инструментариум е адекватен на проблематиката и е базиран на следните *изследователски методи*: теоретичен и научен анализ; сравнителен анализ; ситуационен анализ; систематичен анализ; емпиричен анализ. **Методиката** на проучването включва използването на функционалния подход на изследване, както и на социологичния подход и системно-структурния анализ.

Авторефератът със своето съдържание отразява точно и разкрива основните моменти и идеи в дисертацията. В посочения списък с публикации и тяхната структура личи целенасоченост, а броят им е повече от достатъчен.

IV. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Дисертационният труд на докторант Мариета Гоцева притежава безспорни научни достойнства. Оценявам като обективна и коректна, приложената справка за научните постижения с приносен характер, съдържащи се в дисертационния труд, като най-силни определям: емпиричното изследване и анализа на специфичните механизми в управлението на образователни институции във връзка с мотивацията на персонала и

комуникациите, и предложените насоки, препоръки и подходи за усъвършенстване на мотивационните и комуникационни процеси в управлението на образователните институции.

Общата ми преценка е, че представените резултати от направеното изследване в дисертационния труд могат да се характеризират като обогатяване на съществуващи знания и приложение на научни постижения. Изведените научни резултати и обобщения съответстват на формулираните приноси. Мариета Гоцева е успяла да постигне поставените цел и задачи и да докаже издигнатата изследователска теза. Дисертационният труд е самостоятелна разработка с висока научна стойност и практическа значимост. Поставеният в него проблем разкрива по-нататъшни възможности за задълбочаване на изследователската дейност.

V. Критични бележки, препоръки и въпроси по дисертационния труд

Всяко едно научно изследване провокира размисъл и е повод за разсъждения за това, какво още може да се направи по пътя на обогатяване. В този смисъл са моите препоръки към докторантката:

1. В бъдеще да продължи да изследва управлението на комуникационните и мотивационни процеси, като разгледа тяхната връзка с прилагания ръководен стил в образователните институции.
2. Изхождайки от това, че темата е значима и засяга актуални проблеми считам, че тя би предизвикала по - широк научен интерес. Поради тази причина препоръчвам получените резултати да се популяризират в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни.

VI. Обобщена оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд на Мариета Гоцева отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Наредбата за прием и обучение на докторанти към МВБУ. С него докторантката показва способност за провеждане на самостоятелно изследване и е постигнала теоретични и приложни резултати, представляващи принос към науката и практиката. Предложената разработка е сериозен изследователски труд, който заслужава висока оценка. С написания

дисертационен труд и публикациите към него докторант Мариета Гоцева покрива минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Гореизложеното ми дава основание да изразя своята *положителна оценка за дисертационния труд и да предложи на уважаемите членове на Научното жури да вземат решение за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по „Администрация и управление /Бизнес администрация/“ Мариета Александрова Гоцева.*

24. 01. 2022 г.

Изготвил становището:.....

(проф. д-р Милена Филипова)